

יסוד האומה - הברית בין ה' לעמו

דבר יו"ר האגודה הרב יהודה אפשטיין בועידה השנתית השישית

בראש ובראשונה, אנחנו מדברים על עצם האהבה העצומה של הקב"ה לעמו, עצם זה שאנו בניו בחיריו של מקום - היסוד הזה הפך למושג מופשט, לדבר שלא קשור למהלך ההיסטורי. אבל מי שלומד את התנ"ך יודע עד כמה האהבה הזו מתבטאת דווקא במישור הזה. כשהכה ה' את בכורי מצרים - אז ידענו את עוצם אהבתו אלינו!

כדאי מאד להתבונן בנושא הזה, של הקשר בין ה' לעמו, של צורת הברית שכרתנו אתו. הגמרא בסנהדרין מדברת על כך, שהזקנים הרשעים אמרו ליחזקאל - "עבד שמכרו רבו, ואשה שגרשה בעלה, כלום יש לזה על זה כלום?". הם אומרים - הברית הופרה, היא לא קיימת יותר, ה' גרש אותנו, אז אנחנו לא חייבים במצוות. מה משיב להם הנביא בשם ה'? אולי יש מי שהיה משיב להם - מה זה משנה, צריך לשמור מצוות מכל מקום. אבל לא זו התשובה! התשובה היא "איה ספר כריתות אמכם" - ה' לא עזב אותנו, הוא אוהב אותנו תמיד. גם כשהגלנו מארצנו, זה היה על-מנת שנושב, הברית לא הופרה! זהו היסוד לכל קיום המצוות שלנו - הברית לא הופרה! את זה אמר יחזקאל בדור, בו הכל היה נראה שחור, בו על-פני השטח באמת היה מקום לטענה של 'עבד שמכרו רבו', ובכל זאת, הוא אמר להם - הברית עדיין קיימת. אבל כיום, אחר כל הנסים והגבורות והתשועות והשפע האדיר שיש, אחרי שעם ישראל שב לארצו בהמוניו, אחר שעולם התורה פורח כפי שלא פרח מעולם ורבים רבים מאלו שאבותיהם עזבו את התורה כיום שבים אל ה' - היום להתייחס למצב כאילו ה' מכרנו, כאילו אנחנו בגלות, כאילו ידנו אינה תקיפה - מאיפה זה מגיע? יש כאן עיוות של כל צורת היחס שלנו עם בורא עולם. ה' אוהב אותנו, חושק בנו, רוצה בנו, והוא מגלה זאת בצורה מובהקת, עד שרק עיוור או מי שמסרב לראות יכול להתכחש למציאות.

נכון, יש הרבה מאד מה לתקן בכל התחומים ברוחניות ובגשמיות. אבל את היסוד חייבים להבין ולחדד - ה' אוהב אותנו והוא מראה לנו את זה בצורה החזקה ביותר בדורות האחרונים, וכל הצורה של עבודת ה' שלנו חייבת לבטא את האהבה הזאת. הגיע הזמן

חוקת האומה. אכן, **יש חוקה לישראל**, והיא נחקקה באותיות של אש בהר סיני, והיא החוקה היחידה שרלוונטית לעם הזה, ולא מגילת העצמאות האומללה, שהתכלית שלה הוא להפוך אותנו לעם ככל העמים.

יהודי שלומד תנ"ך ומתבונן במציאות מבין, שבניגוד לכל הגיון אנושי, באופן חסר תקדים בתולדות האנושות, עם ישראל שב לארצו בדיוק כפי שהבטיחו נביאי ה', לא בגלל צדקתנו, אלא בגלל חילול ה' האדיר שהיה בגלות - וה' באהבתו הגדולה לעמו השיב אותנו לכאן, כדי שנחיה ונעמוד לפניו. לדאבוננו, כיום גם בקרב ציבור היראים - מעטים לומדים את התנ"ך, ולכן אותם עקרונות יסודיים נשכחו, ולעיתים גם הושכחו. אבל אנחנו לא נאפשר את ההשכחה הזו. מדובר בליבת היהדות, ומדובר בערכים שעליהם מסרו את נפשם כל גדולי עולם שאנו הולכים לאורם. הם מסרו נפשם פשוט כמשמעו למען קיום הברית, למען שיבת עם ישראל לארצו. אלו הם האנשים שהקימו את הישוב כאן בארץ, ולא מי שההיסטוריה המסולפת מכנה "העליה הראשונה והשנייה". גם לא הרצל ובן-גוריון, אלא תלמידי הגר"א, שמנהיגם ר' ישראל משקלוב איבד את אשתו ועשרת ילדיו בתנאים הנוראיים ששררו כאן, מדובר בעליית החסידים עוד קודם לכן - ר' מנחם מנדל מוויטבסק ועוד, מדובר בגאוני עולם מכל העדות והחוגים, מדובר בתלמידי החתם סופר לאחר מכן, בגאון בעל הלב העברי, שצייר בפרוטרוט איך תראה המדינה היהודית האמיתית שנים רבות לפני שהרצל חלם על מה שחלם, במרן רבי יוסף חיים זוננפלד, בגדולי ומאורי האומה, שהיסודות הללו היו נר לרגליהם. הם באו ארצה לא רק כדי **להתקדש** בה, אלא גם כדי **לקדש** אותה, את הארץ, בהשבת השכינה למקומה, בהפיכתה למקום בו האומה תקיים חיים מלאים של גשמיות ורוחניות לאור התורה הקדושה. הערכים שהם מסרו נפשם עליהם - הם הערכים שאגודת 'קדושת ציון' חרטת על דגלה, וכשמישהו שואל - מה אתם בעצם רוצים - אז זו התשובה העמוקה ביותר, האמיתית ביותר - לקומם מעפר את הערכים התורניים היסודיים, שנשכחו בקרב רבים במהלך השנים.

ברשות הקהל הקדוש, ברשות גדולי התורה, ברשות תלמידי החכמים הרבים הרבים שנמצאים כאן, ברשות בני התורה האברכים ובחורי הישיבות, ברשות כל יראי ה' מכל החוגים והעדות שהתקבצו לשמחתה של תורה, לשמחתה של ירושלים, לשמחתה של שכינה שחוזרת למקומה.

לא באתי לומר כאן חידושים, באתי לומר דברים פשוטים ויסודיים, דברים שכל יהודי אמור לינוק אותם עם חלב אמו. אך כבר אמר החכם מכל אדם - "ראה זה מצאתי אשר עשה הא-להים את האדם ישר והמה בקשו חשבנות רבים". ואחרי כל החשבונות וכל ההתפתלויות וכל הנסיונות לעקם את השכל הבריא - לפעמים קורה, שדווקא הדברים הפשוטים, הברורים, היסודיים - הם נחשבים לחידוש הגדול ביותר.

מורי ורבותי, מצאתי ספר עתיק, עתיק מאד. קוראים לו התנ"ך. פעם, כל יהודי היה לומד את הספר הזה, כל יהודי היה יונק מהספר הזה אורחות חיים. כל ההסתכלות של יהודי שלומד תנ"ך על העולם נובעת מהספר הזה. יהודי שלומד תנ"ך מבין, שיש תכלית לעולם, שיש לקב"ה מהלך בבריאה, שה' א-להי ישראל הוא א-להי ההיסטוריה, שעם ישראל נבחר כדי למלא את התכלית הזו, שארץ-ישראל היא ארצו, ובה, ורק בה - הוא אמור לחיות את חייו כאומה לאור התורה הקדושה. יהודי שלומד תנ"ך יודע, שכל הברית שלנו עם הקב"ה סובבת על הבטחת הארץ. יהודי מל את בנו ובכך הוא כורת ברית עם בורא עולם, ברית שהנושא שלה הוא נתינת הארץ לזרעו של אברהם. והוא יודע מי נכלל בזרעו של אברהם ומי נדחה מלהיות זרעו של אברהם. יהודי שלומד תנ"ך יודע, שעלינו לרשת את הארץ כולה ולהקים בה את החברה התורנית שה' חפץ בה, ובמרכזה - בית מקדשנו ותפארתנו. יהודי שלומד תנ"ך יודע, שאויבי ישראל הם אויביו של מקום, ושאסור לרחם עליהם. יהודי שלומד תנ"ך יודע, שכל הערכים המעורביים שמדינת ישראל של היום סוגדת להם - בטלים ומבוטלים בעיני התורה הקדושה. יהודי שלומד תנ"ך יודע, שחוקי התורה אינם בגדר המלצה בלבד למי שמתחשק לו לקיים אותם, אלא הם הם

שבעל-פה - זהו החזון היחיד שיכול לעמוד כנגד האויב, וזה חזון שהציבור החרדי צריך להוביל, ואם נוביל אותו - נגלה שיש ציבור ענק מאחורינו, שכולל את רוב רובם של היהודים בארץ-ישראל.

אבל בשביל זה צריך לומר את האמת בקול ברור - ארץ-ישראל נתנה לעם ישראל מאת בורא עולם כדי להשכין בה את שכינתו, ואין לאף גוי שאינו נאמן לגמרי לה' ולעמו זכות להיות כאן. תורת ה' היא משפט האומה, ולא שום מערכת משפטית גויית. מדברים היום על בטחון תזונתי ילדי ישראל, אך לא פחות חשוב, בעצם הרבה יותר חשוב - זה טפיל במשבר החרדי של תת-תזונה יהודית ערכית שסובלים ממנו ילדי ישראל, שלא יודעים מי הם ומה הם, ללמד אותם כמה ה' אוהב אותנו, ללמד אותם את המשמעות של להיות בניו של מקום, ללמד אותם מה יעודנו כעם, שכל יהודי בארץ הזו יקום בבוקר ויאמר בחשק עצום - "אשרינו, מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, ומה יפה ירושתנו..."

זה החזון, ואתו אנחנו הולכים בכל הכח. הכנס האדיר הזה הוא ציון דרך בדרכה של 'קדושת ציון', שלפני שנים מעטות - עצם קיומה של אגודה האמת, אני רואה את ההתעוררות האדירה במהלך השנה כולה. בכל חודש באים עוד ועוד יהודים ואומרים לי - 'קדושת ציון' שינו לי את

החיים. אני מבין שיש משמעות למה שקורה כאן, וזה משפיע על כל עבודת ה' שלי. כדי להמשיך במהפכה, כל אחד ואחד חייב להיות שגריר, להביא עוד ועוד אנשים, לדבר אתם, להעלות את הנושאים, איש איש כפי יכולתו. הנכס היחיד שיש לנו - זה אתם, הקהל הקדוש, התומכים, הקוראים והפעילים. כל אחד צריך לראות במה הוא יכול לעזור - להיות מפיץ, לבוא לאירועים, לארגן שיעורים, שכל אחד יצור קשר עם האגודה ויאמר במה הוא עוזר.

אני רוצה להודות מקרב לב לכל העוסקים במלאכה, מדובר ברבים רבים שהשקיעו שעות על גבי שעות ללא כל תמורה כדי שהכנס הזה יתקיים, ושמשקיעים בכל מהלך השנה בלי סוף. אי אפשר להזכיר את כולם, כי רבים הם. תודה לכל הכותבים היקרים ולכל הפעילים המסורים, ותודה לכם - קהל קדוש, דורשי ציון היקרים - שנותנים בנו אמן ומצביעים ברגליים למען הערכים שאנחנו מייצגים.

חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי א-להינו.

זה רק חלק מהתשובה. התורה רחבה הרבה יותר מזה. **אנחנו רוצים מדינה המיוסדת על ערכי התורה, על המושגים התורניים, על חזון הנביאים, על דברי הכתובים, על תורה שבעל-פה כולה בהלכה ובאגדה, על כל האוצר היקר שניתן לנו בסני, וכן משפט המדינה יהיה ההלכה היהודית כפי שנפסקה בגמרא, ברמב"ם ובשולחן ערוך. זה לא מוצא חן בעיני אנשים מסוימים? יכול להיות. בעיני לא מוצא חן שכיום אנו חיים תחת משפטי הגויים.** צריך להבין, רבותי. אנחנו עוסקים בשאלה קיומית, לא פחות מזה. דבר אתי יהודי יקר, איש עסקים בעל חברה לא בטחת מידע, שהיה טיים במלחמת יום הכיפורים. יהודי דתי, אבל לא חרדי. הוא אמר לי בדם לבו - "אתה לא מבין כמה חשוב מה שאתם עושים ב'קדושת ציון'.

אני לא איש דת, אני דתי מודרני. אבל בבטחון אני מבין. תקשיב טוב", הוא אומר לי - "מדינת ישראל נמצאת בסכנה קיומית. לא בגלל הגרעין האירני, ולא בגלל ארגוני הטרור למיניהם. הסכנה נובעת מכך שלנוער הישראלי אין מושג עבור מה הוא נלחם. הציונות כפי שהכרנו אותה אבד עליה הכלת. הדבר היחיד שיכול להחזיק אותנו כאן זה התורה, החרדים חייבים להבין שהם לא רק המגן הרוחני של האומה, הם חייבים לקחת את המושכות לידיהם, כי רק התורה נותנת סיבה אמיתית להלחם על הארץ".

כיום רואים זאת בברור. השמאל איבד כל קשר לארץ וכל קשר לאומה. הם מוכנים לשרוף את הכל. הימין מבולבל וחושש לשלוט אפילו כשיש לו רוב בכנסת, כי אין לו חזון אמיתי. גם הוא שקוע בערכים מערביים שהם הפך היהדות, רק שבתוך הלב הוא מבין שאי אפשר להתנתק מהתורה, ולכן הוא מבולבל. הציונות הדתית מתחבטת בתוך עצמה לאן היא פונה - חלקם לדאבוננו שייכים נפשית לחילוניות, ואילו החלק האיכותי שלהם - פונה אלינו, לציבור החרדי, כי הוא מבין יותר ויותר, שהציונות החילונית פשטה את הרגל, וכשמגיעים לשלב של הפחת הרוח בעצמות היבשות - הציונות כפי שהכירו אותה סיימה את דרכה. היא למעשה סיימה את דרכה כשהשיגה את מטרתה בהקמת מדינת ישראל.

שאלות רבות שהיו על הפרק בעת קום המדינה - אינן רלוונטיות כיום. כיום השאלה שעומדת על הפרק היא איזו מדינה תהיה כאן, ומכאן נהיה מוכנים להלחם עליה. רק חזרה לשורשים היהודיים האמיתיים של התנ"ך, וכפי שבא לידי ביטוי בתורה

להפסיק לצבוע את המשקפיים בפחם ולומר שהכל נורא ואיום.

ובאמת, כשרואים מה שמתרחש כאן במאתיים השנים האחרונות - אי אפשר להתעלם מאותה אהבה עצומה שה' מרעיף עלינו, מהשפע האדיר, מהנסיים הגלויים, שהשיא שלהם היה ביום הנפלא הזה לפני 56 שנים. כל הנצחונות וכל הפיתוח הגשמי של הארץ, וחשוב מכל - פריחתו האדירה של עולם התורה - משהו יכול להעלות על הדעת שאלו דברים של מה בכך? שזה פשוט קרה במקרה? הרי כולנו יודעים כמה ראשי המדינה ומייסדיה היו מעוניינים שעולם התורה יפרח. כולנו יודעים כמה השקיעו כדי להשכיח כל זכר לתורת משה, ותראו את התוצאות! ומהנס האדיר הזה נלמד, שגם בתחום הגשמי - אילולא היה כאן מהלך נסי מופלא מאת בורא עולם - לא היה לנו שום דבר היום!

איך אפשר להתעלם מכל זה??? כמה עיוות השכל, כמה עיקום המחשבה, כמה כפיות טובה, כמה הרס של כל בנין היחס שלנו עם בורא עולם יש כאשר רואים את כל הטוב הזה שלו כאילו זה נסיון להכשיל אותנו בגאולה כוזבת. מורי ורבי הרב יצחק שלמה זילברמן זצ"ל נהג לומר, שעל כל השקרים שטוענים חוגים מסוימים הוא מוכן לסלוח, חוץ מהדבר הזה - שהם אומרים שהקב"ה לקח מלינו יהודים מכל קצוות הארץ, החזיר אותם לארצם, וכל זה רק נסיון, ובסוף הם יחזרו לאירופה. אני מנסה להבין, איזה סוג קשר אפשר לבנות עם הקב"ה לאור תפיסה כזו?

אך ברוך ה', משנה לשנה אנחנו רואים כיצד השכל הישר גובר, כיצד הגישה התורנית הבריאה היונקת מהמקורות - הולכת וקונה שביתה בלבם של יותר ויותר יהודים מכל בתי המדרש. וכמה שזה מרומם את הלב ומשובב את הנפש לראות כאן בקהל יהודים כה רבים מכל העדות והחוגים של קהל יראי ה', שחיים את המושגים התורניים האלו, של אהבת ה' לעמו, של היותנו עם נבחר בארץ שנבחרה עבורנו. כמה טוב לראות יהודים גאים במורשתם, גאים בתורתם, שאינם חוששים לומר בקול גדול לעיני עולם ומלואו, שתורתנו הקדושה לא רק שלא תהא מוחלפת, אלא היא המצע שעליו נבנה את חיי האומה בארצה, היא החוקה האמיתית של עם ישראל, ולאורה אנחנו נתנה בכל אורחות חיינו.

רבים מדברים על הרפורמה המשפטית. נכון, חשוב להעביר את השופטים הרעים מישראל. אבל חשוב הרבה יותר שליהדות החרדית תהיה אמירה ברורה מה צריך להיות כאן, לא רק מה לא צריך. ועם כל הכבוד לרפורמה המשפטית, עם ישראל לא חיכה 2000 שנה כדי להעמיד בית משפט מאוזן עם שופטים נמיים. עם ישראל חיכה 2000 שנה כדי להקים את מלכות ה', וחייבים לומר זאת ללא בוש. שואלים אותנו - מה, אתם רוצים מדינת הלכה? לומר את האמת, מדינת הלכה

